

5.1301

Dr. Kazimierz Gajl

Czł. K. Janicki przedstawia pracę p. Jerzego Ruszkowskiego p. t.: *Studja nad rozwojem i budową tasiemców morskich*. — Cz. I. *Larwy tasiemca Echinobothrium benedeni* n. sp. i jego żywicieli pośredni *Hippolyte varians* Leach.

Autor podczas pobytu swego zagranicą, w charakterze stypendysty fundacji Rockefellera, zajmował się robakami pasorzytniczymi morskimi wogóle, a tasiemcami i ich larwami w szczególności.

Badania swe prowadził w Stacjach biologicznych w Neapolu i Roscoff. Uwagę jego zwróciły jedne z najmniejszych znanych dotychczas tasiemców, a mianowicie rodzaj *Echinobothrium*.

Rodzaj ten, opisany przez van Benedena w r. 1849, stał się tematem kilku prac Wagenera, Leuckarta, Pagenstechera, Monticelli'ego, Pintnera i innych. Przedstawiciele tego rodzaju występują wyłącznie u ryb spodoustych.

W czasie dyssekcji około 20 gatunków tych ryb (około 160 egzemplarzy), autor kilkakrotnie znalazł w valvula spiralis dorosłe egzemplarze *Echinobothrium*, oraz dwukrotnie w żołądku *Raja asterias* M. H. i *Raja punctata* Risso larwy, które po bliższem zbadaniu okazały się larwami nowego gatunku. Autor nazywa go *Echinobothrium benedeni*.

Możność tworzenia nowego gatunku, bez posiadania okazów dorosłych, uzasadnia autor ostatecznem, a tak charakterystycznem ukształtowaniem główki oraz odmienną, niż u innych nielicznych gatunków tego rodzaju, budową kilku członów strobili, występujących już u larw.

Dzięki skrupulatnemu przeglądaniu pod lupą i mikroskopem zawartości żołądka, znalazł autor larwy, tkwiące jeszcze w mięśniach skorupiaków pochłoniętych jako pożywienie ryby, a tem samem stwierdził żywiciela pośredniego dla opisanego przez siebie gatunku; jest nim *Hippolyte varians* Leach, skorupiak bardzo pospolity w okolicach Roscoff.

Zasługuje na podkreślenie fakt, że autor był w stanie z całą ścisłością wyświetlić cykl rozwojowy omawianego tasiemca, posługując się wyłącznie metodą porównawczego badania zawartości jelit. Z licznych względów [jak ograniczona ilość dojrzałych jaj, niezmiernie bogactwo w wyborze przypuszczalnych żywicieli pośrednich i t. p.] zastosowanie metody poszukiwań porównawczych, w przeciwieństwie do zasadniczo równie wskazanej metody doświadczalnej, było w tym wypadku narazie jedynie możliwe i doprowadziło do wykrycia dotychczas nieznanego żywiciela pośredniego wspomnianego wyżej tasiemca.

W dalszym ciągu autor omawia szczegółowo budowę larwy, opisuje główkę, stwierdzając między innymi na t. zw. »pédicule céphalique«. [»Kopfstiel« niemieckich autorów] obecność ośmiu, a nie, jak dotąd mylnie dla tego rodzaju

przypuszczano, czterech pasów żółtych konkrementów. Konkrementy te uważa za pozostające w ścisłym związku z hakami, występującymi później w tych miejscach u pasorzytów dorosłych. — Według wszelkiego prawdopodobieństwa cykl rozwojowy *Ech. benedeni* wyczerpuje się na istnieniu jednego tylko żywiciela pośredniego i w ten sposób odchyła się od typu rozwojowego, stwierdzonego w nowszych czasach dla grupy *Bathrioccephalidae*.

